

דף עו.

עין משפט א.

יו"ד סימן קכב פעיף ב

עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

או"ח סימן תנא פעיף ד

ה. כלים שמשתמשים בהם ע"י האש כגון שפודים וכיוצא בזה צריכין ליבון^ג, והליבון הוא עד שיהיו ניצוצות ניתזים מהם.

הגה: ויש מקילין אם נתלבן עד שהקש נשרף עליו מבחוץ^ד. ונוהגים כסברא ראשונה בדבר שדינו בליבון^ה, אבל בדבר שדינו בהגעלה ויש בו סדקים

ב. פי' בלי מים כגון שפוד שצולין עליו חמץ, אבל שפוד שצולין בו בשר די לו בהגעלה, ואם פעם צלו בו חמץ לא מספיק לו בהגעלה לדעת המחמירין בסעיף ו' ברמ"א שהולכין בכלי גם אחר מיעוט תשמישו. כה"ח אות נ"ח. אבל לדעת מר"ן השו"ע הולכים את רוב תשמישו.

ג. דמה שבולע ע"י מים פולט ע"י מים, אבל זה שבלע ע"י האש ממש צריך ליבון. מ"א ס"ק י"ו.

ודין ליבון בע"ז דף ע"ה ע"ב בברייתא שם, וחמץ כיון ששמו עליו הוא כבלע איסור. וכך נהגו להצריכם ליבון הגם שיש חולקים וסוברים דזה הוא היתרא בלע ומספיק להם בהגעלה. כה"ח אות ס'.

ושיפודין ארוכים שלא נכנסים כולם בשלימותם לתוך האש, מלבן חציים ואח"כ מלבן חצייני השני, וכמו בסעיף י"א.

וכל דבר שצריך ליבון יש ללבנו לפני שעת איסור חמץ דחוששין שמא יבא להשתמש בהם בלי ליבון כיון שאין דרכן להצניען. שם באות ס"ג.

ושיפודין שצריכים ליבון ועשו להם הגעלה ונשתמשו בהם בפסח, אם הם לאו בני יומן שטעמם לפגם מותר האוכל לדעת השו"ע, אך לדעת המחמירים ברמ"א בטעם לפגם אסורים גם בדיעבד. כה"ח אות ס"ה.

ד. דס"ל דחמץ הוא היתרא בלע וע"כ די לו בליבון קל, ובהפסד מרובה או מניעת שמחת יו"ט יש לסמוך על המקילין הגם שלדעת השו"ע אין להקל. כה"ח אות ס"ט.

ו לענין כלים של בשר וחלב כגון כלי בשר שרוצה להכשירו ולבשל בו חלב או להיפך, כתב הב"י בשם המרדכי דזה נקרא היתרא בלע, ואפי' נשתמש בהם ע"י האש די להם בהגעלה או בליבון קל שהקש נשרף עליו מבחוץ, וכ"כ הר"ן בפ' כל שעה, וכ"כ בתשובת רע"א סי' מ"ט ד"ה ובהביא.

מחבת שמטגנים בהם בשמן טופח ע"מ להטפוח הוא היתרא בלע וסגי לה בהגעלה או בליבון קל, וכן גם מחבת מבשרית לחלבית או להיפך. אבל שפודין שמשמשין בהם באש בלא שום אמצעי צריכים ליבון ולפחות ליבון קל. כה"ח אות ע'. ועיי' שם מה שהאריך.

ה. כ"כ הב"י שהעולם נהגו כדברי האוסרים, וכ"כ הגר"א וכיון שנהגו כן אין להקל. כה"ח אות ע"ב.

או שמחמירים בו ללבנו בזה די לו בליבון קל שהקש ישרף עליו מבחוץ.

עין משפט ד. אר"ח סימן תנא סעיף ה

ה. ו. כלים שנשתמש בהם בחמין כפי תשמישן הכשרן, אם תשמישן בכלי ראשון כגון כף שמגיסין בה בקדירה צריך להכשירן בכלי ראשון^י, ואם תשמישן בכלי שני הכשרן בכלי שני^ז.

כלי שמשמשין בו בעירו שמערה מכלי ראשון לא מספיק לו בהכשר דכלי שני, אלא צריך לערות עליו מכלי ראשון.

הגה: כל הכלים שיש בהם סדקים^ח או גומות או חלודה וזה בתוך הכלי ואינו יכול לנקרן ולנקותן צריכין ליבון במקום הסדק או החלודה.

עין משפט ה. אר"ח סימן תנב סעיף ו

ו. ז. כלי גדול שאינו יכול להכניסו תוך כלי אחר מחמת גודלו עושה לו שפה לפיו^ט בטיט כדי שיתמלא היטב ויגיעו המים בשפתו, וממלאו

ו. ולא מספיק מה שמערה עליו מכלי ראשון, ט"ז ס"ק ט' מב"י. ואפי' בכלי שלא נשתמשו בו אלא בכ"ר שהעבירו אותו מעל האש לא מהני לו עירו. והמנהג להגעיל הכל בכלי ראשון שעל האש. כה"ח אות פ"ג מהפר"ח.

ז. וי"א כפות שתוחבין אותם בקערה אחרי שעירו בקערה מכלי ראשון, ומשמע מכאן דגם כלי שני מבליע קצת משהו וע"כ צריך הגעלה בכלי שני, וזה ע"פ הי"א ביור"ד סי' ק"ה סעיף ב' דחום כלי שני מפליט ומבליע ואוסר כדי קליפה. וסיים שם השו"ע דראוי לחוש בזה לכתחילה, וכאן שחמץ במשהו פסק להחמיר, ובדיעבד ויש הפסד מרובה והכלי אינו בן יומו יש להקל. כה"ח אות פ"ד.

ח. וכלים שנשתמש בהם חמץ בכלי שני כגון קערות וכוסות נותנים אותם בכלי שני גדול וצריך למלאותן עד גדותן כי לפעמים משתמשים בהם שממלאים אותם עד שנשפכים על שפתן וה"ה כלים שצריכים עירו ג' ימים צריכים למלאותם על גדותם. כה"ח אות פ"ו. וי"א וכשצריך עירו מכלי ראשון יש לשפוך בזריזות ולא ממרחק על הכלי שאז מצטנן המים. ומספיק עירו פ"א כמו בהגעלה אבל הלבוש כתב דבעירו צריך ג"פ וט"ס נפל בו. כה"ח אות צ"ב.

ט. והמגעיל שולחנות צריך שיהיו מנוקים מחמץ, וגם צריך לזוהר שלא יהיה עליהם מים צוננים שבזה יצטננו הרתחים ששופכין עליהם. כה"ח אות צ"ד.

ה. דשמא יש שם חמץ בעין ולא מהני לזה הגעלה.

ט. סביב לפיו ולא עליו ממש כי צריך שיהיה פיו מגולה כדי שיבואו המים שם. מ"מ אם הוא כלי ששואבים עמו רותחין אין לו תקנה באופן זה דצד החיצון לא נגעל וע"כ צריך להכניסו כולו לדוד גדול ממהרי"ל. כה"ח אות ס"ז.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מים ומרתיחו או לוקח אבן מלובנת או לפיד אש ומשליכו לתוכו ^ב בעודו רותח, וע"י כך ירתחו המים ויעלו על שפתו.

דף עו:

עין משפט א.ב.ג.ד.ה. יו"ד סימן קכא סעיף ז

ו. סכין ישן שקנאה מעכו"ם אם בא להשתמש בה בצונן ^ב אם אין בה גומות נועצה בקרקע קשה ^ל עשרה פעמים, וכל נעיצה תהיה במקום אחר, ומותר אפי' לחתוך בה צונן או דבר חריף שדי לה בכך.

הגה: ולהשתמש בה כך בקביעות צריך הגעלה.

ז. ואם יש בה גומות או שרוצה לחתוך בה דבר חם או לשחוט בה מלבנה או משחיזה היטיב על פני כולה.

הגה: י"א דההשחזה לא מהני רק לחתוך בה צונן אבל לחמין צריכה ליבון ^מ.
ואם לא יכול ללבנה משום הקת מעץ ילבן החלק שיכול ויגעילנה אח"כ.

י. אחרי שמילא אותו תחלה. מ"א ס"ק י"ב.

כ. ממשנה בע"ז דף ע"ה, ולא שנא סכין גדולה או סכין קטנה.

ל. קרקע שאינה מעובדת. ביאור הגר"א אות כ'.

מ. אבל בדיעבד אם נשתמשו בו רותח אחר השחזה אפי' בן יומה מותר כמו אחר הגעלה. כ"כ הש"ך בס"ק כ' על דברי הרמ"א דהכי נהוג לכתחילה דהשחזה עדיף מהגעלה לדעת מר"ן השו"ע.

אם הגעיל ב' כלים בני יומן במים שלא היה בהם ששים כנגד שניהם אבל היה ששים כנגד אחד מהם, אם הגעילין בבת אחת לא עלתה להם הגעלה, ואם הגעילין בזה אחר זה י"א דעלתה להם הגעלה שכבר נתבטל טעם האיסור במים קודם שהגעיל הכלי השני ונשארו המים מותרים כשהגעיל השני, ויש אוסרין גם בזה משום דחוזר האיסור וניעור ואוסר השני וכן עיקר. כ"כ הלבוש. ומה שמגעילין בפסח הרבה כלים ביורה, שם אינם בני יומן. ש"ך ס"ק כ'.

ואם לבנה ולא הגעילה **ב** אפי' יש בה גומות או אם הגעילה **ב** ולא ליבנה ואין בה גומות וחתך **ע** בה מאכל חם לא נאסר אפי' הסכין בן יומו.

הגה: אם השחיזה במשחזת היטב על פני כולה והגעילה מהני אפי' לכתחילה **פ** כמו ליבון והוא שיכול לנקות הגומות שבה.

ג. פ"א לא יכול ללבנה כולה משום הקת שהיא מעץ, אין הקת אוסרת בדיעבד וכמו הי"א שהביא הרמ"א בסעיף ו' דאמרינן חם מקצתו חם כולו בהכשיר חלקה, וכבולעו כן פולטו. ביאור הגר"א אות ל'.

ד. דלדינא העיקר דמהני הגעלה וא"צ ליבון אלא אותם כלים שתשמישן באור כגון גדולים מדאי שצולין בהם בשר. ביאור הגר"א אות ל"א.

ע. והיינו בדיעבד אם הוא בן יומו, אבל אם אינו בן יומו מותר לכתחילה.

פ. ממרדכי בפ"ב דע"ז.